

**Pan
Andrzej Kucharczyk
Wójt Gminy
Przystajń**

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 28 lipca do 29 sierpnia 2011 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Przystajń, za okres od 1 stycznia 2007 r. do 29 sierpnia 2011 r. Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym 5 września 2011 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W toku prowadzonego w 2011 r. postępowania o udzielenie zamówienia pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w Przystajni ul. Kolejowa i w Kuźnicy Starej - etap V”, w ogłoszeniu o zamówieniu zamawiający przewidział możliwość udzielenia zamówień uzupełniających. Wartość zamówień uzupełniających w kwocie 200.000,00 zł nie została ustalona na podstawie kosztorysów inwestorskich.*

Podstawą ustalenia wartości zamówienia podstawowego były kosztorysy inwestorskie na kwotę 5.299.771,34 zł.

Zgodnie z przepisami art. 32 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. Jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, o których mowa w przepisach art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7 lub art. 134 ust. 6 pkt 3 i 4 ww. ustawy Prawo zamówień publicznych, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających.

Zgodnie z przepisem art. 33 cytowanej ustawy Prawo zamówień publicznych wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.).

- Ogłoszenie o udzieleniu w 2010 r. zamówienia pn. „Budowa drogi w miejscowości Siekierowizna w gminie Przystajń” zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych 28 lipca 2011 r.

Powyższe było niezgodne z przepisem art. 95 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), zgodnie z którym, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Przygotowanie dokumentacji do postępowania o ww. zamówienie publiczne należało do obowiązków młodszego referenta ds. dróg i infrastruktury komunalnej, zagospodarowania przestrzennego w Urzędzie Gminy Przystajń. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń.

Prace zlecone w ramach tego zadania zostały wykonane bez pozwolenia na budowę, co było niezgodne z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.).

Umowę w sprawie zamówienia publicznego nr 11/2010 na kwotę 132.911,27 zł zawarł 9 września 2010 r. p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń przy kontrasygnacie p. Czesławy Małyska – byłego Skarbnika Gminy Przystajń.

- W 2009 r. zlecono, bez stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.), wykonanie remontów dróg gminnych, których równowartość przekraczała 14.000 euro. Naruszono tym przepisy art. 35 ust. 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.) oraz art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm.).

Zgodnie z tymi przepisami jednostki sektora finansów publicznych zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych. Obowiązek stosowania tych przepisów dotyczył zamówień, których równowartość przekraczała kwotę 14.000 euro.

Gmina Przystajń udzieliła w 2009 r. zamówienia na remonty dróg gminnych Przedsiębiorstwu Usługowo-Handlowemu „REMOST” z Przystajni na podstawie umowy nr DP.3411-2/09 zawartej 5 maja 2009 r. o wartości 60.655,74 zł netto, co stanowiło równowartość 15.644,62 euro.

Umowę nr DP.3411-2/09 zawarł p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Przystajni odpowiedzialnymi za przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych, a także odpowiedzialnymi za prawidłową realizację postanowień umów stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.), mając na uwadze

przepisy art. 68 i art. 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie wydatków budżetowych:

- *W okresie od września 2010 r. do grudnia 2010 r. dokonano wydatków budżetowych w łącznej kwocie 22.145,90 zł, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki. Powyższym zostały naruszone przepisy art. 44 ust. 1 pkt 3 i art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami wydatki publiczne mogą być ponoszone na cele i w wysokościach ustalonych w planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych a dokonywanie wydatków następuje w granicach kwot określonych w planie finansowym, z uwzględnieniem prawidłowo dokonanych przeniesień i zgodnie z planowanym przeznaczeniem, w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.*

Powyższe dotyczyło wydatków zrealizowanych w 2010 r. na podstawie 11 faktur, rachunków w następujących działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej:

W dziale 754- „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdziale 75412- „Ochotnicze Straże Pożarne”, § 4300- „Zakup usług pozostałych”, na 10 września 2010 r. przekroczone plan o kwotę 2.084,09 zł;

W dziale 851- „Ochrona zdrowia”, rozdziale 85154- „Przeciwdziałanie alkoholizmowi”, § 4210- „Zakup materiałów i wyposażenia”, na 10 września 2010 r. przekroczone plan o kwotę 1.623,74 zł;

W dziale 900- „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90095- „Pozostała działalność” § 4170- „Wynagrodzenia bezosobowe”, na 17 września 2010 r. przekroczone plan o kwotę 2.354,00 zł;

W dziale 750- „Administracja publiczna”, rozdziale 75075- „Promocja jednostek samorządu terytorialnego” § 4210- „Zakup materiałów i wyposażenia”, na 17 września 2010 r. przekroczone plan o kwotę 2.696,20 zł;

W dziale 400- „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę”, rozdziale 40002- „Dostarczanie wody”, § 4170- „Wynagrodzenia bezosobowe”, na 4 listopada 2010 r. przekroczone plan o kwotę 1.441,14 zł;

W dziale 900- „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90095- „Pozostała działalność” § 6050- „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”, na dzień 16 grudnia 2010 r. przekroczone plan o kwotę 11.946,73 zł.

Dowody księgowo stanowiące podstawę do dokonania powyższych wydatków, pomimo braku zabezpieczenia środków w planie finansowym, zatwierdzili do zapłaty p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń i p. Bogusław Leszczyński – Sekretarz Gminy Przystajń. Sprawdzenia dowodów księgowych oraz dyspozycji środkami pieniężnymi dokonały p. Czesława Małyska – były Skarbnik Gminy Przystajń i Podinspektor Referatu Finansowego Urzędu.

W jednostce kontrolowanej nie wprowadzono procedur kontroli zarządczej dla zapewnienia terminowej i zgodnej z prawem realizacji wydatków, o których mowa w przepisach art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Zadania w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, w tym dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym wykonywały p. Czesława Małyska – były Skarbnik Gminy Przystajń i Podinspektor Referatu Finansowego Urzędu. Bezpośredni nadzór w tym zakresie sprawował p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń.

Wniosek nr 2

Opracować procedury kontroli zarządczej dla zapewnienia terminowej i zgodnej z prawem realizacji wydatków, mając na uwadze przepisy art. 68 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) w związku z art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Przystajń w zakresie dokonywania wydatków zgodnie z planem finansowym, stosownie do przepisów art. 44 ust. 1 pkt 3 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

- *Brak kontrasygnaty p. Czesławy Małyska – byłego Skarbnika Gminy Przystajń na umowie z dnia 29 września 2010 r. na „Wykonanie zmiany konstrukcji dachu i na przebudowę istniejącej remizo – świetlicy w Kuźnicy Starej oraz budowę zbiornika na ścieki w Kuźnicy Starej” z wynagrodzeniem w wysokości 292.677,46 zł.
Zgodnie z przepisem art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.
Ponadto powyższe naruszyło postanowienia pkt. 2.1) Instrukcji obiegu dokumentów księgowych wprowadzonej Zarządzeniem nr 5/2008 Wójta Gminy Przystajń z dnia 14 lutego 2008 r. Zgodnie z ww. przepisami wewnętrznymi „umowa z dostawcą lub wykonawcą robót lub usług powinna zawierać kontrasygnatę Skarbnika”.
Umowę z dnia 29 września 2010 r. na „Wykonanie zmiany konstrukcji dachu i na przebudowę istniejącej remizo – świetlicy w Kuźnicy Starej oraz budowę zbiornika na ścieki w Kuźnicy Starej” zawarł p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń.*
- *W 2010 r. zaciągnięto zobowiązanie finansowe w kwocie 2.354,00 zł na podstawie umowy o dzieło zawartej w dniu 30 sierpnia 2010 r. przez p. Andrzeja Kucharczyka – Wójta Gminy Przystajń na wykonanie usługi w zakresie audytu energetycznego budynku użyteczności publicznej remizo – świetlicy w Kuźnicy Starej nr 45 b, pomimo braku zabezpieczenia środków w planie finansowym urzędu na 2010 r.
Zgodnie z przepisem art. 261 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) kierownik samorządowej jednostki budżetowej może, w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki.
Ponadto na umowie nie złożyła kontrasygnaty p. Czesława Małyska – były Skarbnik Gminy Przystajń.
Zgodnie z przepisem art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.), jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.
Wydatki na powyższe zaplanowano dopiero Zarządzeniem Nr 38/10 Wójta Gminy Przystajń w dniu 27 września 2010 r. w dziale 900- „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdziale 90095- „Pozostała działalność”, § 4170- „Wynagrodzenia bezosobowe” na kwotę 2.750,00 zł.*

- W dniu 4 kwietnia 2008 r. Gmina Przystajń wraz z Gminą Panki zawarły umowę o realizację wspólnego projektu „Poprawa infrastruktury turystyczno – rekreacyjnej w gminach: Panki, Przystajń” zgłoszonego do realizacji w ramach Regionalnego Program Operacyjnego Województwa Śląskiego. Umowę ze strony Gminy Przystajń podpisał p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń. Liderem projektu była Gmina Panki. Na Gminie Przystajń jako Partnerze projektu ciążyły m. in. obowiązki dotyczące przekazywania na rachunek Lidera środków finansowych do wysokości limitu przypadającego na Gminę Przystajń.

Rada Gminy Przystajń nie podjęła uchwały w sprawie współdziałania z Gminą Panki w zakresie realizacji ww. projektu. Powyższe niezgodne było z przepisami art. 18 ust. 2 pkt 12 i art. 74 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.). Zgodnie z tymi przepisami, do wyłącznej właściwości Rady Gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z innymi gminami oraz wydzielanie na ten cel odpowiedniego majątku, a ponadto zgodnie z art. 74 ustawy gminy mogą zawierać porozumienia międzygminne w sprawie powierzenia jednej z nich określonych przez nie zadań publicznych.

Ponadto ustalono, że w ww. umowie nie został określony przedmiot umowy, nie została określona maksymalna wartość projektu oraz udział Gminy Przystajń w jego realizacji ani termin wykonania umowy.

Wydatki na realizację projektu ponoszono w 2010 r., a zostały zaplanowane w budżecie gminy w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym na lata 2010 - 2012 w kwocie 37.318,24 zł Uchwałą nr XXXVIII/4/10 Rady Gminy Przystajń z dnia 11 stycznia 2010 r. w sprawie budżetu gminy na 2010 r. oraz Uchwałą nr XLI/19/10 Rady Gminy z dnia 29 kwietnia 2010 r. w sprawie zwiększenia o kwotę 294.790,93 zł do kwoty 332.109,17 zł planu wydatków na ww. zadanie.

Projekt został zakończony w listopadzie 2010 r. i przyjęty do ewidencji księgowej środków trwałych w grudniu 2010 r.

Zgodnie z przepisem art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) do zadań wójta należy w szczególności przygotowywanie projektów uchwał rady gminy.

- W latach 2009, 2010 zaciągnięto zobowiązania na remonty dróg gminnych w wysokości wyższej niż limit wydatków przewidzianych w planie finansowym Urzędu Gminy Przystajń na rok 2009 i na rok 2010 w rozdziale 60016- „Drogi publiczne gminne” § 4270- „Zakup usług remontowych”.

Naruszono tym przepisy art. 193 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.), a następnie art. 261 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Zgodnie z tymi przepisami kierownik samorządowej jednostki budżetowej może, w celu realizacji zadań, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym jednostki.

Nieprawidłowość stwierdzono w zakresie umów na remonty dróg gminnych:

- umowa nr DP.3411-2/09 z dnia 5 maja 2009 r., którą zaciągnięto zobowiązania w kwocie 74.000,00 zł – w dniu zawarcia umowy planowane wydatki wynosiły 60.000,00 zł, zrealizowane wydatki wynosiły 10.880,00 zł, limit przekroczone o 24.880,00 zł,
- umowa (bez numeru) z dnia 5 maja 2010 r., którą zaciągnięto zobowiązania w kwocie 40.000,00 zł – w dniu zawarcia umowy planowane wydatki wynosiły 52.111,00 zł, wcześniej zaciągnięte zobowiązania wynosiły 25.000,00 zł, limit przekroczone o 12.889,00 zł,

- *umowa (bez numeru) z dnia 1 czerwca 2010 r., którą zaciągnięto zobowiązania w kwocie 45.000,00 zł – w dniu zawarcia umowy planowane wydatki wynosiły 52.111,00 zł, wcześniej zaciągnięte zobowiązania wynosiły 65.000,00 zł, limit przekroczone o łączną kwotę 57.889,00 zł.*

Umowy podpisał p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń. Kontrasygnatę na umowach złożyła p. Czesława Małycka – były Skarbnik Gminy Przystajń, pomimo że zobowiązania wynikające z operacji nie mieściły się w planie finansowym jednostki.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Przystajń w zakresie prawidłowości zaciągania zobowiązań finansowych mających pokrycie w planie finansowym wydatków urzędu, stosownie do przepisu art. 261 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie udzielonych dotacji

- *Brak wyegzekwowania do 28 lutego 2010 r. od Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Przystajni sprawozdania rocznego z wykonania planu finansowego jednostki. Obowiązek złożenia sprawozdania w tym terminie wynikał z przepisu art. 265 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego jednostki Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Przystajni złożył w dniu 11 marca 2011 r.*

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Przystajń w zakresie kontroli terminowości i prawidłowości składania przez instytucje kultury sprawozdania rocznego z wykonania planu finansowego jednostki, stosownie do przepisu art. 265 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

- *W 2010 roku przekazano Gminnemu Ośrodkowi Kultury, Sportu i Rekreacji w Przystajni dotację w kwocie 238.000,00 zł. Dotacja została przekazana w 12 transzach. Do dnia zakończenia kontroli Urząd nie dysponował informacją, czy środki pochodzące z dotacji zostały wykorzystane do 31 grudnia 2010 r. Stosownie do przepisów art. 126, art. 251 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), dotacje są to podlegające szczególnym zasadom rozliczania środki z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych, które w części niewykorzystanej do końca roku budżetowego podlegają zwrotowi do budżetu tej jednostki w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku. Wykorzystanie dotacji następuje w szczególności przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona.*

Zgodnie z art. 247 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zarząd jednostki samorządu terytorialnego sprawuje ogólny nadzór nad realizacją określonych uchwałą budżetową dochodów i wydatków, przychodów i rozchodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Stwierdzono ponadto, że nie ustalono pisemnych zasad przekazywania i rozliczania dotacji dla instytucji kultury.

Zadania w zakresie przyjmowania sprawozdań rocznych jednostek Gminy Przystajń i prawidłowości ich sporządzania należały do obowiązków p. Czesławy Małycka – byłego Skarbnika Gminy Przystajń.

Wniosek nr 6

Opracować procedury kontroli zarządczej dla zapewnienia terminowego zgodnego z prawem rozliczania dotacji przekazywanych instytucjom kultury, mając na uwadze przepisy art. 68, art. 126 i art. 251 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) w związku z art. 69 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

W zakresie informacji o stanie mienia:

– *W informacji o stanie mienia komunalnego sporządzonej wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. nie wykazano danych dotyczących prawa własności do:*

- *środków trwałych w budowie – inwestycji rozpoczętych o wartości księgowej 2.510.891,89 zł,*

- *wartości niematerialnych i prawnych o wartości księgowej 30.092,97 zł,*

które zgodnie z przepisem art. 3 ust. 1 pkt 14 i pkt 16 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) zaliczane są do aktywów trwałych jednostki.

Powyższe było niezgodne z przepisem art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z którym informacja o stanie mienia zawiera dane dotyczące przysługujących jednostce samorządu terytorialnego praw własności.

Przygotowanie projektu informacji o stanie mienia komunalnego należało do obowiązków Podinspektora ds. gospodarki nieruchomościami i rolnictwa, zgodnie z zakresem obowiązków i kompetencji służbowych z dnia 2 stycznia 2007 r.

Informację zatwierdził w dniu 31 grudnia 2010 r. p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Przystajń w zakresie rzetelnego sporządzania informacji o stanie mienia komunalnego, mając na uwadze przepisy art. 267 oraz art. 68 i 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz.1240 z późn. zm.).

W zakresie windykacji podatków:

– *Zaniechano bieżącego wystawienia w latach 2008 – 2010 tytułów wykonawczych na zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych i osób prawnych. Naruszono tym przepis art. 6 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.) oraz postanowienia § 2, § 3 i § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.). Powyższe stwierdzono w zakresie 8 podatników (osób fizycznych) podatku od nieruchomości o numerach kart kontowych G7/50, N7/171, N15/14, N15/233, N15/156, G15/176, N15/563, G3/79 oraz 2 podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości o numerach kart kontowych P21, P22. Dla osób fizycznych tytuły wykonawcze wystawiano w terminach od 3 do 720 dni od terminu*

wyznaczonego w upomnieniu. Dla osób prawnych tytuły wykonawcze wystawiano w terminach od 3 do 90 dni od terminu wyznaczonego w upomnieniu.

Zadania w zakresie, bieżącego wystawiania tytułów wykonawczych należały do pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Czesława Małycka – były Skarbnik Gminy Przystajń.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Przystajni w zakresie podejmowania czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych wobec zalegających z tytułu podatku od nieruchomości, stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

– *W polityce rachunkowości obowiązującej w Urzędzie Gminy Przystajń w latach 2007 – 2011 (do dnia 29 sierpnia 2011 r., tj. do dnia zakończenia kontroli) nie zawarto:*

- *opisu systemu informatycznego zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenia wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji;*
- *opisu systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.*

Naruszono tym przepisy art. 10 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące informacji we wskazanym zakresie.

Osobami odpowiedzialnymi za powyższe byli p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń, p. Czesława Małycka – były Skarbnik Gminy Przystajń oraz od dnia 1 czerwca 2011 r. p. Olga Gruca – Skarbnik Gminy Przystajń, którym Wójt powierzył prowadzenie rachunkowości w jednostce.

Wniosek nr 9

Uzupełnić przepisy wewnętrzne regulujące politykę rachunkowości jednostki w zakresie opisu systemu informatycznego oraz opisu systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, zgodnie z wymogami przepisu art. 10 ust. 1 pkt 3 i pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

– *W 2010 r. niebieżąco ujęto w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Przystajń fakturę za wykonanie remontów dróg gminnych. Fakturę VAT Nr 2/07/2010 z dnia 13 lipca 2010 r. na kwotę 23.502,08 zł, która wpłynęła do Urzędu Gminy w Przystajni 14 lipca 2010 r., ujęto w ewidencji księgowej pod datą 23 grudnia 2010 r.*

Naruszono tym przepis art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Powyższe spowodowało zaniżenie wartości zobowiązań niewymagalnych wykazanych w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 30 września 2010 r.

Zgodnie z instrukcją kontroli wewnętrznej i obiegu dokumentów księgowych wprowadzoną zarządzeniem Nr 5/08 z dnia 14 lutego 2008 r. Wójta Gminy Przystajń, pracownik merytorycznie odpowiedzialny był zobowiązany, po dokonaniu kontroli faktury, przekazać ją niezwłocznie do Referatu Finansowego. Faktura została przekazana do Referatu Finansowego przez pracownika, dokonującego kontroli merytorycznej, po dokonaniu tej kontroli, w dniu 20 grudnia 2010 r.

Pracownikiem odpowiedzialnym za nieterminowe przekazanie faktury był młodszy referent ds. dróg i infrastruktury komunalnej, zagospodarowania przestrzennego. Nadzór w tym zakresie sprawował p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Przystajń w zakresie przestrzegania instrukcji kontroli wewnętrznej i obiegu dokumentów księgowych w celu zapewnienia bieżącego ujmowania zdarzeń w księgach rachunkowych, stosownie do przepisu art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), mając na uwadze przepisy art. 68, art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

- *W latach 2007 – I półrocze 2011 nie dokonywano analizy i weryfikacji prawidłowości stanu realizowanych inwestycji ewidencjonowanych na koncie 080- „Inwestycje (środki trwale w budowie)”.*

Naruszono tym przepisy art. 4 ust. 1 oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Zgodnie z tymi przepisami jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Z przedłożonej dokumentacji oraz z wyjaśnień złożonych przez Wójta Gminy Przystajń wynika, że w saldzie konta 080 na koniec roku wykazywano m. in.:

- wartość inwestycji zakończonych w latach 1999 – 2008; w zakresie zakończonych inwestycji wykazywanych na koncie 080 nie sporządzono dokumentów OT „Przyjęcie środka trwałego”;
- wartość inwestycji, które zostały ujęte jako środki trwale w latach 2000 – 2003 i 2007;
- nakłady poniesione w 1998 r. na opracowanie dokumentacji projektowej inwestycji, które nie zostały podjęte.

Łączna wartość tych inwestycji na koniec roku wynosiła:

- na koniec 2007 r. – 1.954.460,93 zł;
- na koniec 2008 r., 2009 r., 2010 r. – 2.241.150,90 zł.

Salda tych inwestycji przedstawiono w bilansach Urzędu Gminy Przystajń na koniec roku 2007 – 2010, jako „Inwestycje rozpoczęte (środki trwale w budowie)”.

Ponadto w ewidencji księgowej nieprawidłowo ujmowano operacje gospodarcze związane z prowadzeniem i zakończeniem inwestycji za pośrednictwem kont 800 „Fundusz jednostki”, 080 „Inwestycje-środki trwałe w budowie” i 011 „Środki trwałe”, niezgodnie z zasadami funkcjonowania kont ustalonymi w Zakładowym Planie Kont Urzędu Gminy Przystajń, wprowadzonym zarządzeniem Wójta Gminy Przystajń Nr 7/03 z dnia 4 lutego 2003 r. oraz Nr 10/03 z dnia 18 lutego 2003 r. (z późniejszymi zmianami), a także w rozporządzeniach Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych z dnia 18 grudnia 2001 r. (Dz. U. Nr 153, poz. 1752 z późn. zm.), a następnie z dnia 28 lipca 2006 r. (Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.).

Brak aktualnej informacji o stanie inwestycji świadczy o nieprawidłowym dokonywaniu inwentaryzacji tych aktywów na koniec roku. Kontrolowana jednostka nie udokumentowała przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów ujętych na koncie 080- „Inwestycje (środki trwałe w budowie)” w latach 2007 - 2010. Z wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli przez pracowników Urzędu Gminy Przystajń wynikało, że inwentaryzacji w tym zakresie dokonywano poprzez porównanie zapisów na kontach analitycznych z księgowością syntetyczną.

Było to niezgodne z przepisem art. 26 ust. 1 ww. ustawy o rachunkowości. Stosownie do przepisu art. 26 ust. 1 pkt 1 i 3, jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację m.in.: 1) środków trwałych oraz nieruchomości zaliczonych do inwestycji, z zastrzeżeniem pkt 3, a także maszyn i urządzeń wchodzących w skład środków trwałych w budowie - drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic; 3) środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Odpowiedzialność za powyższe nieprawidłowości ponoszą p. Andrzej Kucharczyk – Wójt Gminy Przystajń, odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej jednostki oraz p. Czesława Małycka – były Skarbnik Gminy Przystajń, której Wójt Gminy powierzył obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki.

W zakresie inwestycji zakończonych w latach 2007–2010 odpowiedzialność ponoszą także pracownicy merytoryczni prowadzący poszczególne inwestycje, zobowiązani do sporządzenia dowodów OT „Przyjęcie środka trwałego” na podstawie zakresów obowiązków służbowych oraz stosownie do postanowień zarządzenia Wójta Gminy Przystajń nr 46/07 z dnia 18 października 2007 r. w sprawie wprowadzenia zasad dokumentowania w ewidencji księgowej środków trwałych.

Wniosek nr 11

Przeanalizować prawidłowość ujmowania w księgach rachunkowych w latach 2007 - 2011 operacji dotyczących kosztów inwestycji oraz wartości środków trwałych, mając na uwadze przepisy art. 4 ust. 1 oraz art. 20, art. 24 ust. 2, art. 28 ust. 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.), postanowienia rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych

funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz Zakładowy Plan Kont Urzędu Gminy Przystajń.

Wniosek nr 12

Dokonać inwentaryzacji aktywów i pasywów za 2011 r., mając na uwadze przepisy art. 26 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 z późn. zm.).

- *Zaniechano sporządzenia zestawień sald kont pomocniczych do konta 080- „Inwestycje (środki trwale w budowie)” za lata 2007 – 2010. Ponadto konta pomocnicze o numerach 1, 2, 3, 4, 10 nie zostały zamknięte w sposób trwały. Ostatnich zapisów na tych kontach dokonano w latach 1998 – 2000. Stwierdzono też, że na koncie nr 10 „Drogi” ujęto zapisy dotyczące różnych zadań realizowanych na drogach w latach 1999 – 2000. Naruszono tym przepisy art. 13 ust. 1 pkt 3 i 4, art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm., Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.). Zgodnie z tymi przepisami księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą m.in.: księgi pomocnicze; zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych. Konta ksiąg pomocniczych prowadzi się w szczególności dla środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych oraz dokonywanych od nich odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych. Co najmniej na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych sporządza się zestawienia sald wszystkich kont ksiąg pomocniczych. Ewidencję pomocniczą do konta 080 „Inwestycje (środki trwale w budowie)” prowadził w latach 2007 - 2011 Podinspektor w Referacie Finansowym. Obowiązków w tym zakresie nie powierzono pracownikowi w formie pisemnej. Bezpośredni nadzór w tym zakresie do dnia 4 kwietnia 2011 r. sprawowała p. Czesława Małyska – były Skarbnik Gminy Przystajń.*

Wniosek nr 13

Powierzyć na piśmie pracownikom Urzędu Gminy Przystajń zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej pomocniczej do konta 080 „Inwestycje-środki trwale w budowie”, mając na uwadze przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

Wniosek nr 14

Zaprowadzić ewidencję analityczną środków trwałych w budowie, stosownie do przepisów art. 4 ust. 1, art. 17 ust.1 pkt 1, art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do Kolegium tutejszej Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto informuję, że inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 16 do 22 sierpnia 2011 r. kontrolę problemową w zakresie gospodarki finansowej w Gminnym Zespole Oświaty Samorządowej w Przystajni. Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym 5 września 2011 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.